УДК 338.48

ІННОВАЦІЙНІ ТУРИСТИЧНІ ПРОЄКТИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Дарія Басюк,
доктор економічних наук, професор
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Загальна постановка проблеми. Розвиток внутрішнього туризму в Україні, що є трендом останніх років, визначає інтерес науковців та практиків до інноваційних туристичних проєктів у західних регіонах України, де немає активних бойових дій та відносно стабільна безпекова ситуація. Хмельницька область має значний туристичний потенціал завдяки історико-культурній спадщині, природним ресурсам та сприятливому географічному розташуванню та характеризується суттєвим зростанням туристичних потоків та збільшенням податкових надходжень до бюджету.

Дослідження туристичного комплексу регіону здійснювались такими науковцями як О. Долинська, Б. Опря, І. Ковтун, І Юричина, С.Вовк, Г. Заячковська, В. Цирклевич та ін. Зокрема, О. Долинською у дослідженні «Туристичний комплекс Хмельницької області: сучасний стан та перспективи розвитку» [2] проаналізовано сучасний стан туристичного комплексу області, визначено перспективні напрями розвитку рекреаційного, пізнавального, зеленого, лікувально – оздоровчого туризму. Б. Опря в статті «Проблеми реалізації туристичного та історичного потенціалу Хмельниччини» [6] розглядає

туристичний та історичний потенціал області, акцентуючи увагу на необхідності розвитку інфраструктури та промоції регіону. В роботі І. Ковтун та І Юричиної «Актуальні виклики та перспективи розвитку туристичної галузі Хмельницької області» [3] висвітлено проблеми розвитку туризму в регіоні та окреслено напрями подальшого розвитку туризму в регіоні. У дослідженні С. Вовка та Г. Заячковської «Відновлення сфери туризму Хмельниччини у післявоєнний період» [1] розглянуто шляхи відновлення туристичної сфери області на основі перспективного аналізу історико – культурного та природного потенціалу. У статтях В. Цирклевич [7] представлено грунтовні дослідження гастрономічних спеціалітетів Поділля як основи туристичних маршрутів. Фахівці відзначають, що сучасні тенденції у сфері туризму потребують адаптації до змін попиту та впровадження інноваційних підходів до створення регіонального туристичного продукту.

Короткий виклад основного матеріалу дослідження. Хмельницька область займає 20 645 км² території (16 місце) та має 1 228,8 тис осіб населення. Під час повномасштабного вторгнення область прийняла до 1,6 млн внутрішньо переміщених осіб та транзитних відвідувачів. Попри виклики воєнного часу, фахівці оцінюють туристичні потоки регіону до 500 тис відвідувачів на рік, що зумовило зростання обсягів податкових надходжень у 2024 році до 41,2 млн грн (+32% до 2022 року). Найбільш відвідуваними туристичними дестинаціями області є м. Кам'янець – Подільський, Меджибіжська фортеця та курорт Сатанів.

Загальна чисельність історико-культурних та архітектурних пам'яток в області, які входять до Державного реєстру, складає 3362 одиниці, серед найбільш значущих - Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець», Державні історико-культурні заповідники «Межибіж» та «Самчики». Наймолодшим музеєм на теренах Хмельниччини є М*алієвецький обласний історико-культурний музей*, який створено 8 квітня 2021 року рішенням сесії Хмельницької обласної ради про створення комунального закладу культури. Музей засновано на теренах памятки архітектури 18 століття – палацу-резиденції князів Орловських, збудового в 1788 році та парку Палац було побудовано польским магнатом Яном Онуфрієм Орловським у стилі раннього класицизму за проектом архітектора Доменіка Мерліні з місцевого пісковику та прикрашено колоннами, скульптурами та барельєфами. До східного фасаду палацу було прибудовано двоповерховий корпус, що спочатку служив оранжереєю з зимовим садом. У північному крилі збереглися парадні сходи з ажурною огорожею кінця XVIII ст.

Палац оточує англійський романтичний парк площею майже двадцять гектарів, спланований знаменитим паркобудівником Діонісієм МакКлером та садівником Клігером. У парку, розташованому на схилі мальовничої балки, росте

понад 80 видів дерев, є фонтани, алеї, романтичні скульптури. Окрасою парку є скеля святого Онуфрія висотою у 18 метрів, з неї падає рукотворний водоспад. Вода до вершини скелі подавалася старовинним реконструйованим водогоном і створює неповторний пейзаж в усі пори року [4].

Наразі для повноцінного функціонування музею прокладено 7 км дороги від центральної траси, виконано значний обсяг будівельно-облаштувальних робіт, фінансується штат в кількості 16 співробітників систематично поповнюються фонди музею. До послуг туристів оглядові, тематичні, костюмовані театралізовані екскурсії, художні виставки, пленеєри, краєзнавчі студії та конференції, часто проводяться концерти та мистецькі заходи. Послуги розміщення та харчування забезпечуються за рахунок садиб зеленого туризму у с. Маліївці, планується облаштування готелю. Таким чином, створено сучасний конкурентний продукт культурно – пізнавального туризму, який став туристичним магнітом регіону.

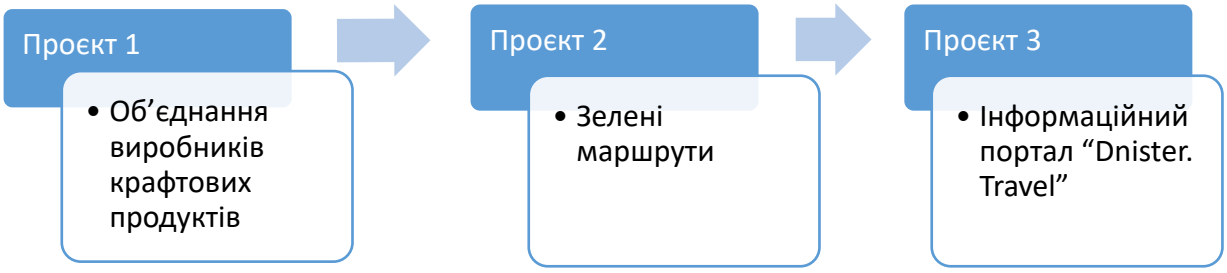

Рис.1. Основні напрями проєктної діяльності Міжнародного агротуристичного кластеру «Дністер 1362» [5].

Міжнародний агротуристичний кластер «Дністер 1362» - це об'єднання представників бізнесу, влади, наукових інституцій, неурядових та природоохоронних організацій у 7 областях України і на території Молдови, де протікає Дністер.

В рамках кластеру реалізуються три напрями проєктів (рис.1), які забезпечують комплексний розвиток Дністровського регіону та кроссекторальну та міжрегіональну взаємодію з метою ефективного використання соціально-економічного, туристично- рекреаційного та історико – культурного потенціалу Подністров'я. Серед актуальних напрямів діяльності є підтримка та популяризація агросадиб та фермерських господарств із туристичною спрямованістю, вдосконалення туристичних маршрутів на теренах Національного природного парку «Подільські Товтри», який займає 2613 кв. км площі Хмельниччини та є найбільшим у Європі.

З метою збереження етнічної спадщини та підтримки крафтового і фермерського виробництва, поширення та популяризації подільських кулінарних традицій протягом останніх років реалізується проєкт

«Гастрономічна спадщина Поділля», за результатами якого досліджено та включено до туристичних маршрутів та меню закладів ресторанного господарства чимало автентичних страв локальної кухні, таких як зіньківська чорна ковбаса, зіньківський хліб – квітка, подільський «еліксир безсмертя» графа Каліостро, чорноострівська випічка «Богородиця з вишеньками», автентичні вина та сири Бакоти та інших Подністровських сіл, торт з кропивою тощо. За результатами проєкту підготовлено альманах «Поділля має свій смак».

Висновки. Інноваційні туристичні проєкти в Хмельницькій області виступають драйверами соціально-культурного та економічного розвитку регіону, стимулюючи розвиток інфраструктури та науково- освітнього потенціалу.

Список використаних джерел

1. Вовк С.В., Заячковська Г.А. Відновлення сфери туризму Хмельниччини у післявоєнний період. :Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі, :2024. – с. :5-10. DOI: URL: https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-10-1. (дата звернення: 30.03 2025).
2. Долинська О. О. Туристичний комплекс Хмельницької області: сучасний стан та перспективи розвитку : дис. ...д-ра філософії : 103 / Долинська Олеся Олегівна. - Київ, 2020. - 245 с.
3. Ковтун І.Б, Юричина І.М.Актуальні виклики та перспективи розвитку туристичної галузі Хмельницької області. URL: https://irlykhuml.univer.km.ua/items/22fba0e1-b4dc-4bda-b499-6ed03a29ff91irlykhuml.univer.km.ua DOI: 10.37491/UNZ.81.10 (дата звернення: 30.03 2025).
4. Малієвецький обласний історико-культурний музей. URL: https://maliivtsi.event.net.ua/ Дата звернення 30 березня 2025 року.
5. Міжнародний агротуристичний кластер «Дністер 1362». URL: https://www.dniester1362.com/ (дата звернення: 30.03 2025).
6. Опря Б. Проблеми реалізації туристичного та історичного потенціалу Хмельниччини. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2019. – Вип. 150 (11). Ч. 1. Історичні науки. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID (дата звернення: 30.03 2025).
7. Церклевич В.С., Діль А.В., Діль М.В. Нові гастрономічні спеціалітети як продукт ресторану ніші «local food» в розвитку туристичних дестинацій. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі, 2022. URL: https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-6-6. (дата звернення: 30.03 2025)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ, М. ВАРШАВА, ПОЛЬЩА
ГДАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ГДАНСЬК, ПОЛЬЩА
АЙОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, США
ЗАХІДНОЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ЧЕХІЯ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЛУЛЕО, ШВЕЦІЯ
ШКОЛА ГУМАНІТАРНИХ НАУК ЛОНДОНСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ
АКАДЕМІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ “МЕРКУР”, СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ГОСТИННІСТЬ І ТУРИЗМ МАЙБУТНЬОГО: НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ГОРИЗОНТИ»

30 квітня - 01 травня 2025 року, м. Київ

КИЇВ – 2025

УДК 338.48 “40”

Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: збірник тез доповідей IV-ої міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня - 1 травня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 243 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С.В. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Бандура В.М. – доктор технічних наук, професорка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Мосіюк С.І. – кандидат економічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції висвітлюються результати наукових досліджень з питань глобального, національного та регіонального розвитку туризму і сфери гостинності, соціокультурного виміру туризму та реалізації концепції сталого розвитку, маркетингу туристичних дестинацій та діджиталізації бізнес-процесів суб’єктів туристичної діяльності, інноваційних технологій та еко-трендів в туристичному і готельно-ресторанному бізнесі.

Видання розраховане для студентів бакалаврату та магістратури, аспірантів, докторантів, дослідників, викладачів, суб’єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність тез доповідей несуть автори. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Колектив авторів, 2025
© НУБіП України, 2025